

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

ФАКУЛТЕТ МЕДИЦИНСКИХ НАУКА

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

		23. 11. 2021	
		2021	
05	13448		

**ОДЛУКА ВЕЋА ЗА МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ О
ФОРМИРАЊУ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ ЗАВРШЕНЕ ДОКТОРСКЕ
ДИСЕРТАЦИЈЕ**

На седници Већа за медицинске науке Универзитета у Крагујевцу, одржаној 10.12.2020. године, одлуком број IV-03-918/27 формирана је Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације под називом „Студија употребе алтернативне медицине међу становништвом Србије” кандидата **Марине Лукетине Шуње**, у следећем саставу:

1. **Проф. др Наташа Ђорђевић**, редовни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Фармакологија и токсикологија, председник
2. **Проф. др Сања Коцић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Социјална медицина, члан
3. **Проф. др Викторија Драгојевић Симић**, редовни професор Медицинског факултета Војномедицинске академије Универзитета одбране у Београду за ужу научну област Клиничка фармакологија, члан

Комисија је прегледала и проучила докторску дисертацију кандидата **Марине Лукетине Шуње** и подноси Наставно – научном већу следећи

ИЗВЕШТАЈ

2.1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у одређеној научној области

Докторска дисертација кандидата **Марине Лукетине Шуњке** под називом „**Студија употребе алтернативне медицине међу становништвом Србије**”, урађена под коменторством проф. др Михајла Јаковљевића, редовног професора Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Фармакологија и токсикологија и доц. др Немање Ранчића, доцента и научног сарадника Војномедицинске академије Универзитета одбране у Београду за ужу научну област Фармакологија, представља оригиналну научну студију која се бави сагледавањем обима коришћења комплементарне и алтернативне медицине (КАМ), али и демографских, социоекономских и других фактора који утичу на коришћење ових метода лечења. Такође, ова студија укључује упоредну анализу коришћења услуга здравствене заштите и метода КАМ, чиме доприноси препознавању значаја КАМ за јавно здравље у нашој земљи.

2.2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Прегледом литературе и увидом у биомедицинске базе података „Medline”, „КОBSON” и „SCIndeks” помоћу кључних речи „complementary medicine“, „alternative medicine“, „Serbia”, комисија констатује да докторска дисертација кандидата Марине Лукетине Шуњке под називом „**Студија употребе алтернативне медицине међу становништвом Србије**”, представља резултат оригиналног научног рада.

2.3. Преглед остварених резултата рада кандидата у одређеној научној области

А. Лични подаци

Марина Лукетина Шуњка рођена је 14.02.1966. године у Обреновцу. Основну и средњу школу Усмереног образовања смер Молекуларна биологија и биохемија, завршила је као Вуковац у Обреновцу. Дипломирала на Пољопривредном факултету Универзитета у Београду 1989. године. Дипломирала на Високој медицинској школи у Земуну 1997. године.

Докторске студије Европског факултета за Мир и Развој ЕЦПД, смер Менаџмент у здравству, уписала септембра 2014. године. Оснивач удружења НИТ, за функционалну исхрану и културу живљења и предавач по позиву акредитованих семинара за Функционалну исхрану и Електропунктурну дијагностику по Фолу од 2011. године. Од децембра 2019. године у Европском центру за мир и развој Универзитета за мир и развој под покровитељством Уједињених нација (ЕЦПД), именована је за оперативног директора студијског програма Специјалистичких академских студија из области квантно–информационе медицине и функционалне исхране.

Докторске академске студије Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу уписала је школске 2011/2012. године, изборно подручје: Превентивна медицина. Усмени докторски испит положила је јуна 2014. године са оценом 10 (десет).

Б. Списак објављених радова (прописани минимални услов за одбрану докторске дисертације)

1. **Luketina-Sunjka M**, Rancic N, Mihailovic N, Jakovljevic M. The Impact of the socio-demographic characteristics of complementary and alternative medicine users in Serbia on OTC drug consumption. *Front Public Health*. 2019;7:303. doi: 10.3389/fpubh.2019.00303. **M22**
2. **Luketina-Šunjka M**, Rančić N, Subotić S, Jakovljević M. Complementary and alternative medicine in Serbia. *Acta Medica Medianae* 2020;59(3):98-104. doi:10.5633/amm.2020.0313. **M51**
3. **Luketina-Šunjka M**, Rančić N, Mihailović N, Radević S, Dragović S, Jakovljević M. Complementary and alternative medicine users in Serbia health self-evaluation: Cross-sectional national study. *Acta Medica Medianae* 2020;59(4):34-42. doi: 10.5633/amm.2020.0405. **M51**

2.4. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Спроведено истраживање је усклађено са пријављеном темом докторске дисертације. Циљеви истраживања и примењена методологија у складу су са одобреним у пријави тезе. Наслов докторске дисертације и урађена истраживања се поклапају. Постављени циљеви

истраживања у складу су са одобреним у пријави тезе. Примењена методологија истраживања се поклапа са одобреном.

Докторска дисертација Марине Лукетине Шуњке написана је на укупно 122 стране и садржи следећа поглавља: Увод, Циљ истраживања, Хипотезе, Материјал и метод, Резултати, Дискусија, Закључак, Литература и Прилози.

У поглављу УВОД дата су уводна разматрања која се односе на КАМ, где је представљен већи број различитих дијагностичких и терапијских поступака који не припадају конвенционалној медицини, као и употреба различитих природних производа који се користе у сврху оздрављења или исцељења оболелих. Представљени су фактори који утичу на употребу КАМ, као и правни оквири за примену КАМ у Републици Србији.

ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА и ХИПОТЕЗЕ јасно су изложени и дефинисани у складу са одобреним приликом пријаве тезе. Циљ истраживања био је испитати да ли и у којој мери употреба метода КАМ зависи од демографских карактеристика, здравственог стања и самопроцене здравља испитаника, социодемографског статуса и коришћења здравствених услуга у традиционалној медицини.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД одговарају одобреном приликом пријаве тезе. Студијску популацију чинила је општа популација грађана Републике Србије старости 15 и више година која користи услуге алтернативне медицине. Као основа за анализу користили су се подаци из трећег националног Истраживања здравственог стања становништва Републике Србије из 2013. године. Испитивање је урађено по типу студије пресека, на случајно одабраном репрезентативном узорку. Као зависна варијабла праћено је коришћење услуга алтернативне медицине (акупунктура, хомеопатија, фитотерапија, кiroprактика) у претходних 12 месеци. Као независне варијабле праћене су демографске и социјално-економске карактеристике испитаника, њихово здравствено стање, коришћење услуга здравствене заштите и употреба лекова и помоћних лековитих препарата.

РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА приказани су текстуално, табеларно или путем графикона. Од укупног броја испитаника, њих 550 (3,76%) користило је услуге КАМ. Показано је да у најважније факторе који утичу на коришћење услуга КАМ спадају здравствено стање,

економски фактор, старост, ОТЦ препарати, неостварена потреба, информисаност и здравствене услуге.

У поглављу ДИСКУСИЈА анализирани су добијени резултати и поређени са подацима из литературе у овој области. Начин приказивања података чини их прегледним и разумљивим.

На крају рада, у поглављу ЗАКЉУЧАК, концизно и прегледно су наведени закључци.

ЛИТЕРАТУРА је адекватна по обиму, садржају и релевантности. Цитирано је 120 библиографских јединица из домаћих и иностраних стручних публикација.

У поглављу ПРИЛОЗИ приказани су инструменти истраживања.

2.5. Научни резултати докторске дисертације

Најзначајнији резултати истраживања садржани су у следећим закључцима:

- Корисници услуга КАМ-а најчешће су особе женског пола, средње животне доби, средњошколског образовања, који живе у градовима, у региону Београда, односно Војводине, запослени су, прате теме везане за здравље и спадају у најбогатије према индексу благостања;
- Корисници услуга КАМ-а најчешће су доброг, односно просечног здравља по сопственој процени, иако је код 2/3 њих дијагностикован хронични поремећај здравља у виду хипертензије, хиперхолестеролемије, алергије или проблема са леђима;
- Корисници услуга КАМ-а најчешће не користе услуге хитне медицинске помоћи, ни кућног лечења, али имају изабраног лекара опште праксе, кога редовно посећују;
- Корисници услуга КАМ-а најчешће посећују приватне лабораторије и радиолошке ординације ради (додатне) дијагностике и задовољнији су услугама пруженим у приватним здравствени установама;
- Корисници услуга КАМ-а скрининг тестове за карцином колона, грлића материце и дојке углавном никада нису радили;

- Корисници услуга КАМ-а најчешће нису били хоспитализовани, нити користили услуге дневне болнице у претходних годину дана;
- Факторском анализом издвојено је 7 фактора који утичу на коришћење услуга КАМ: здравствено стање (најјаче факторско оптерећење), економски фактор, старост, употреба ОТЦ препарата, неостварена потреба, информисаност и здравствене услуге;
- ОТЦ препарате користи 2/3 корисника услуга КАМ-а и то најчешће препарате за јачање имунитета, витамине и лекове против болова;
- Предиктори употребе ОТЦ препарата су: пол (женски), старост (са годинама расте), самопроцена здравља и контрола шећера у крви; и
- Корисници КАМ који су истовремено и корисници ОТЦ препарата најчешће нису били на боловању, нити хоспитализовани, нити користили услуге дневне болнице, хитне помоћи, ни кућног лечења у предходних 12 месеци.

2.6. Применљивост и корисност резултата у теорији и пракси

Резултати овог истраживања показују да коришћење метода алтернативне медицине међу становништвом 15 и више година старости у Србији зависи од демографских карактеристика, здравственог стања испитаника и социоекономског статуса. Разумевање фактора који условљавају коришћење КАМ може помоћи стварању и јачању везе између КАМ и конвенционалне медицине, а тиме и смањивању додатних трошкова приликом третирања истих.

2.7. Начин презентовања резултата научној јавности

Део резултата ове докторске дисертације публикован је у међународном часопису на SCI листи:

Luketina-Sunjka M, Rancic N, Mihailovic N, Jakovljevic M. The Impact of the Socio-Demographic Characteristics of Complementary and Alternative Medicine Users in Serbia on OTC Drug Consumption. Front Public Health. 2019;7:303. doi: 10.3389/fpubh.2019.00303. (M22 IF 2,483)

ЗАКЉУЧАК

Комисија за оцену и одбрану завршене докторске дисертације **Марине Лукетине Шуњке** под називом **„Студија употребе алтернативне медицине међу становништвом Србије”** на основу свега наведеног сматра да је истраживање у оквиру дисертације адекватно постављено и спроведено.

Комисија сматра да докторска дисертација кандидата **Марине Лукетине Шуњке**, урађена под коменторством проф. др Михајла Јаковљевић, редовног професора Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Фармакологија и токсикологија и доц. др Немање Ранчић, доцента и научног сарадника Војномедицинске академије Универзитета одбране у Београду за ужу научну област Фармакологија представља оригинални научни допринос од научног и практичног значаја за разумевање фактора који утичу на коришћење метода алтернативне медицине у нашој земљи.

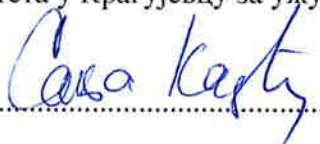
Комисија предлаже Наставно–научном већу Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу да докторска дисертација под називом **„Студија употребе алтернативне медицине међу становништвом Србије”** кандидата **Марине Лукетине Шуњке** буде позитивно оцењена и одобрена за јавну одбрану.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

1. **Проф. др Наташа Ђорђевић**, редовни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Фармакологија и токсикологија, председник

.....

2. **Проф. др Сања Коцић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Социјална медицина, члан

.....

3. **Проф. др Викторија Драгојевић Симић**, редовни професор Медицинског факултета Војномедицинске академије Универзитета одбране у Београду за ужу научну област Клиничка фармакологија, члан

.....

Крагујевац2021. године